

VERSLAG STUDIEKAMP INSECTEN IN UFFELTE
28 mei tot 3 juni 2012
AKC KNNV

Foto Johan Degewij Mei 2012

2. Sfeerverslag van de start van het insectenstudiekamp.

Met zeventien enthousiaste mensen zaten we de eerste avond aan de choc. En om ons te laten merken, dat het om een **studiekamp** ging werden we meteen aan het nachtvlinderen gezet. Els Prins voegde zich bij ons met scherm en lamp en toen maar wachten tot het donker werd! Om half elf meldde zich de eerste meikever, maar veel meer dan 5 exemplaren zouden het niet worden.

Ook de andere gevleugelden in het nachtelijke uitgaansleven lieten zich weinig zien, maar we konden toch kennismaken met de drielijnuil, de gewone worteluil, de appeltak, de gerande spanner en de haarbos. Misschien vonden zij het, net als wij, het wat frisjes. Els merkte echter terecht op, dat nachtvlinders wel gewend zijn aan lage temperaturen en zich daar weinig van aantrekken. Wij daarentegen trokken steeds meer aan; zelfs het warmteondergoed bewees goede diensten! Omdat we de volgende dag om negen uur op excursie zouden gaan vonden de meesten het om half twaalf tijd worden voor de slaapzak.

De volgende dag gingen we om negen uur op de fiets richting Havelterberg. Bij het NIVON-huis stond Els ons op te wachten om ons al wandelend langs de mooiste plekjes te gidsen

met als einddoel dus de Berg. Nou is een berg van 18 meter hoog op zich niet spectaculair, maar om bovenop de berg poeltjes aan te treffen is wel bijzonder. Een keileemlaag ter plekke vormt de verklaring hiervoor. Bij één van de poeltjes wemelde het van de libellen met als topper de gevlekte witsnuitlibel, single, maar ook in tandem en ei-afzettend. Dit laatste werd zeer gewaardeerd door de aanwezige kikkers. Ook viervlekken, azuurwaterjuffers, lantaarntjes en een enkele vuurjuffer lieten zich zien.

In de haast om alles goed te bekijken verloor Yolanda een bevestigingsonderdeel van haar nieuwe vlinderkijker. Een algemene zoekactie ging van start. Jassen werden uitgeschud, rugzakken verplaatst, het hoge gras “gekamd” maar alles zonder resultaat. Toen we het opgegeven hadden en onze weg vervolgden deed Janneke nog een laatste scan en ziedaar....., Yolanda kon met een complete uitrusting weer verder.

Wat een KNNV-tempo is wist ik al, maar dat het nog langzamer kon heb ik vandaag gemerkt. Maar we hebben ons laten verrassen door alles wat dit prachtige landschap te bieden heeft en niet alleen op insectengebied. De grauwe klauwier werd blij verwelkomd. De roodborsttapuiten sloegen luidkeels alarm omdat ze ons niet vertrouwden. En het veldje dalkruid temidden van het frisse groen van het klaverzuringblad gaf ook een tevreden gevoel. De natuur is nog niet helemaal “verblekerd”. Om half vier arriveerden we moe maar voldaan weer op de camping. Nu vanavond nog aan het werk om onze vangsten op naam te brengen.

(Guda Poot)

3. Verslag van de excursies

Woensdag 30 mei. Excursie naar de Havelterberg.

Deze dag is het droog, af en toe komt de zon en de temperatuur ligt rond de 16 graden. Els Prins begeleidt ons deze dag.

Per fiets gaan we naar het Hunehuis om vandaar te wandelen over en rond de Havelterberg. We lopen voor een deel door bos, later over heide en aan het einde van de wandeling langs een schraal weiland met veel Boterbloemen en heide.

Waarnemingen 30 mei op de Havelterberg.

Gevlekte witsnuitlibel	- <i>Leucorrhinia pectoralis</i>
Azuurjuffer	- <i>Coenagrion puella</i>
Variabele waterjuffer	- <i>Coenagrion pulchellum</i>
Viervleklibel	- <i>Libellula quadrimaculata</i>
Langpootmug	- <i>Tipula</i> soort
Schorpioenvlieg	- <i>Panorpa</i> soort
Keizervlieg	- <i>Lucilia caesar</i>
Strontvlieg	- <i>Scatophaga stercoraria</i>
Hommelzweefvlieg	- <i>Volucella bombylans</i>
Pendelzweefvlieg	- <i>Helophilus pendulus</i>
Hoornaar	- <i>Vespa crabro</i>
Rups Donsvlinder	- <i>Euproctis similis</i>
Rups Drietandvlinder	- <i>Acronita tridens</i>
Rups Tweelijnvoorjaarsuil	- <i>Orthosia cruda</i>
Zakjesdrager	- <i>Psychidae</i> soort
Een micro	- <i>Olethreutes arcuella</i>
Geelbandlangsprietmot	- <i>Nemophora degeerella</i>
Een langsprietmot	- <i>Adel croesella</i>
Grasmot	- <i>Crambus lathionellus</i>
Klaverspanner	- <i>Chiasmia clatrata</i>
Gewone heispanner	- <i>Ematurga atomaria</i>
Dennenspanner	- <i>Bupalis piniaria</i>
Gestreepte goudspanner	- <i>Camptogramma bilineata</i>
Bruine grijsbandspanner	- <i>Cabera exanthemata</i>
Walstrospanner	- <i>Costaconvexa polygrammata</i>
Dennenuil	- <i>Panolis flammea</i>
Groentje	- <i>Callophrys rubi</i>
Mi-vlinder	- <i>Euclidia mi</i>
Hooibeestje	- <i>Coenonypha pamphilus</i>
Bont zandoogje	- <i>Pararge aegeria</i>
Netelhaantje	-???
Populierenhaantje	- <i>Chrysomela populi</i>
Rupsenaaskever	- <i>Xylodrepa quadrimaculata</i>
Zwart soldaatje	- <i>Rhagonyca</i> soort
Berkensnuitkever	- <i>Deporaus betulae</i>
Brandnetelsnuittor	- <i>Phyllobius pomaceus</i>
Gele lis snuitkever	- <i>Mononychus punctum-album</i>
Zwarte smalbok	- <i>Leptura nigra</i>
Distelbok	- <i>Agapanthia villosoviridescens</i>
Kleine wespenbok	- <i>Clytus arietus</i>
Heide kakkerlak	- <i>Strophosomus sus</i>
Bloedcicade	- <i>Cercopis vulnerata</i>
Spuugbeestje	- <i>Philaenus spumarius</i>

Pyama wants	- <i>Miris striatius</i>
Zwartkopvuurkever	- <i>Pyrochroa coccinia</i>
Meikever	- <i>Melolontha melolontha</i>
Rozenkever	- <i>Phylopertha horticola</i>
Aardappelgal	- <i>Biorhiza pallida</i> (galwesp)

Donderdag 31 mei. Excursie naar Papiliorama in Havelte, de tuin met Tropische vlinders.

Omdat het regent blijven we 's morgens op de camping en Bernard legt ons “de wereld van de insecten” uit via een powerpointpresentatie. De presentatie van Hans sluit hier prachtig op aan. 's Middags vertrekken we met de auto naar Havelte om de tropische vlinders in Papiliorama te bekijken. We kunnen de vlinders goed bekijken omdat ze met bewolkt weer minder actief zijn. Toch vliegen ze nog volop en is het lastig er een aantal mooie exemplaren te fotograferen. Na een kleine verfrissing rijden we voldaan terug naar de camping om na de choc een mooie avondwandeling te maken via het “turfpad” naar het Brandeveen. Want dan is het voor even helemaal droog. (*Geen waarnemingen genoteerd.*)

Vrijdag 1 juni. Excursie naar het landgoed Rheebruggen en het Uffelter binnenveld.

Per auto rijden we eerst over de Drentse hoofdvaart en de Oude vaart naar het genoemde landgoed. Rheebruggen is een landgoed met oud bos, veel mooie bosplanten als Grote muur, Salomonszegel, Gewoon nagelkruid, Look zonder look en andere staan langs de bospaden. Omdat het nog fris is, zouden we eerst onder boomschors kijken naar insecten, maar vanaf het begin worden de struiken geschud en wordt er gekeken naar allerlei beestjes. En tegen een uur of half elf komt het zonnetje zelfs tevoorschijn, dan beginnen de beestjes zelf te vliegen. Maar helaas is de zonneschijn van korte duur en blijft het aantal waarnemingen beperkt.

Ook in de middag is het niet warm, maar gelukkig blijft het droog en op het Uffelter binnenveld is het een afwisseling tussen bos op arme grond, heide en afgegraven stukjes veen. Een prima omgeving om insecten waar te nemen.

Waarnemingen 1 juni Rheebruggen:

Vroege glazenmaker	- <i>Aeshna isocetes</i>
Azuurwaterjuffer	- <i>Coenagrion puella</i>
Vuurjuffer	- <i>Phyrrhosoma nymphula</i>
Bruine snuituil	- <i>Hypena proboscidalis</i>
Akkerhommel	- <i>Bombus pascuorum</i>
Aardhommel	- <i>Bombus terrestris</i>
Steenhommel	- <i>Bombos lapidarius</i>
Rupsenaaskever	- <i>Xylodrepa quadrimaculata</i>

Waarnemingen 1 juni Uffelter binnenveld:

Viervleklibel	- <i>Libellula quadrimaculata</i>
Rups Donsvlinder	- <i>Euproctis similis</i>
Speerpuntspanner	- <i>Rheumaptera hastata</i>
Gestreepte bremspanner	- <i>Perconia strigillaria</i>
Groene stinkwants	- <i>Palomena prasina</i>

's Avonds werd de op dinsdag opgestelde “Malaise val” leeg gehaald

In de val zaten o.a.:

Braamvlinder	- <i>Thyatira batis</i>
Lapsnuittor	- <i>Otiorhynchus singularis</i>

Zaterdag 2 juni. Excursie naar het Brandeveen en het Westerzand.

Vanaf de camping lopen we naar het Brandeveen. De zon begint af en toe te schijnen en dan komt de temperatuur iets op, want het is 's nachts erg koud geweest. Al bij het Brandeveense ven zien we veel libellen en juffers vliegen en af en toe wordt er ook een ander insect gevangen. Maar vandaag gaat de belangstelling toch uit naar de libellen. Via het bos, langs een vrij breed bospad, bereiken we een tweede ven, waar we in de wind en de schaduw een boterham eten. Gelukkig begint naderhand de zon weer te schijnen en komen de libellen massaal langs vliegen. Dit tweede ven heeft een prachtige begroeiing langs de oever, veel Waterdrieblad en Wateraardbei. In de Veldgids plantengemeenschappen in Nederland staat op pagina 156 een mooie beschrijving van de associatie van Moerasstruisgras en Zompzegge, waar deze planten deel van uitmaken.

Via een bosweg komen we bij een klein stukje zand, waar we nog even naar graafbijen zoeken. Vervolgens keren we terug naar de camping. Deze dag hebben we toch weer leuke insecten kunnen waarnemen.

Waarnemingen 2 juni Brandeveen en Westerzand.

Viervleklibel	- <i>Libellula quadrimaculata</i>
Venwitsnuitlibel	- <i>Leucorrhinia dubia</i>
Oeverlibel (vr + mn)	- <i>Orthetrum cancellatum</i>
Keizerlibel	- <i>Anax imperator</i>
Watersnuffel	- <i>Enallagma cyathigerum</i>
Vuurjuffer	- <i>Phyrrhosoma nymphula</i>
Roodoogjuffer	- <i>Erythromma najas</i>
Halvemaan zweefvlieg	- <i>Scaeva pyrastris</i>
Gewone wegwesp	- <i>Anopilus viaticus</i>
Bloedbij	- <i>Sphecodes</i> soort
Zevenstippelig lieveheersbeestje	- <i>Coccinella septempunctata</i>
Boletenzwartlijf	- <i>Diaperis boleti</i>
Groene zandloopkever	- <i>Cicindela campestris</i>
(Klaske ten Grotenhuis)	